

Bài 22

ĐƯỜNG TRƯỜNG SƠN

I – MỤC TIÊU

Học xong bài này, HS biết :

Đường Trường Sơn là hệ thống giao thông quân sự quan trọng. Đây là con đường để miền Bắc chi viện sức người, vũ khí, lương thực,... cho chiến trường, góp phần to lớn vào thắng lợi của cách mạng miền Nam trong cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước của dân tộc ta.

II – ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

- Bản đồ Hành chính Việt Nam (để chỉ phạm vi tuyến đường Trường Sơn).
- Sơ đồ tranh, ảnh, tư liệu về bộ đội Trường Sơn, về đồng bào Tây Nguyên tham gia vận chuyển hàng, giúp đỡ bộ đội trên tuyến đường Trường Sơn.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

*** Hoạt động 1 (làm việc cả lớp)**

– GV giới thiệu về nhiệm vụ của hai miền Nam, Bắc trong cuộc kháng chiến chống Mĩ cứu nước : miền Nam là tiền tuyến lớn, miền Bắc là hậu phương lớn. Sự chi viện kịp thời, đầy đủ về mọi mặt của miền Bắc đối với miền Nam là yếu tố quyết định thắng lợi. Đường Trường Sơn là tuyến đường chính để miền Bắc chi viện cho miền Nam. Bài hôm nay sẽ tìm hiểu về tuyến đường huyết mạch đó.

- GV nêu nhiệm vụ học tập :
- + Xác định phạm vi hệ thống đường Trường Sơn (trên bản đồ).
- + Mục đích ta mở đường Trường Sơn.
- + Tầm quan trọng của tuyến đường Trường Sơn trong sự nghiệp thống nhất đất nước.

*** Hoạt động 2 (làm việc cả lớp)**

- GV cho HS đọc SGK và trình bày những nét chính về đường Trường Sơn.
- GV dùng bản đồ để giới thiệu vị trí của đường Trường Sơn (từ hữu ngạn sông Mã – Thanh Hoá qua miền Tây Nghệ An đến miền Đông Nam Bộ).
- GV nhấn mạnh : đường Trường Sơn là hệ thống những tuyến đường, bao gồm rất nhiều con đường trên cả hai tuyến : Đông Trường Sơn, Tây Trường Sơn chứ không phải chỉ là một con đường.
- + Mục đích mở đường Trường Sơn : Chi viện cho miền Nam, thực hiện nhiệm vụ thống nhất đất nước.

*** Hoạt động 3 (làm việc theo nhóm hoặc cả lớp)**

- GV cho HS tìm hiểu về những tấm gương tiêu biểu của bộ đội và thanh niên xung phong trên đường Trường Sơn.
- HS đọc SGK, đoạn nói về anh Nguyễn Viết Sinh.
- Ngoài ra, yêu cầu HS kể thêm về bộ đội lái xe, thanh niên xung phong... mà các em đã sưu tầm được (qua tìm hiểu sách báo, truyền hình hoặc nghe kể lại).

*** Hoạt động 4 (làm việc theo nhóm)**

HS thảo luận về ý nghĩa của tuyến đường Trường Sơn đối với sự nghiệp chống Mĩ cứu nước. So sánh hai bức ảnh trong SGK, nhận xét về đường Trường Sơn qua hai thời kì lịch sử.

*** Hoạt động 5 (làm việc cả lớp)**

- GV nhấn mạnh ý nghĩa của tuyến đường Trường Sơn.
- GV chốt lại : Ngày nay, đường Trường Sơn đã được mở rộng, nối liền đất nước.

IV – THÔNG TIN THAM KHẢO

Những sự kiện, con số :

- Ngày 19-5-1959, Tổng quân uỷ Trung ương giao cho "Đoàn công tác quân sự đặc biệt" mở đường Trường Sơn (còn được gọi là đường Hồ Chí Minh).
- Các lực lượng trên đường Hồ Chí Minh đã xây dựng được một tuyến đường phục vụ vận tải chiến lược dài 16 000 km, gồm 5 hệ thống đường trục dọc, 21 đường trục ngang và một tuyến đường kín cho xe chạy ban ngày dài 3 140 km.

– Ngày 20-8-1959, trên đường Hồ Chí Minh, chuyến hàng gửi bộ đầu tiên giao cho chiến trường là vũ khí và công văn bí mật. Ngày 9-8-1964, Trung đoàn 98 công binh đã bỏ nhất cuộc đầu tiên mở đường cơ giới trên đường Trường Sơn. Ngày 25-10-1965, đoàn ô tô đầu tiên chở hàng vào chiến trường, mở đầu giai đoạn vận tải cơ giới trên đường Trường Sơn.

– Đế quốc Mỹ đã ném xuống đường Trường Sơn 7726700 quả bom phá, bom sát thương và hàng triệu quả mìn sát hại khác. Ta đã san lấp 78 000 hố bom, phá 2 vạn bom nổ chậm và bom từ trường, đào đắp đất đá gần 29 000 000 m³.

– Từ ngày 24-7-1965 đến ngày 9-3-1974, các lực lượng phòng không trên tuyến đường Trường Sơn đã đánh hơn 11 vạn trận, bắn rơi 2 458 máy bay Mỹ với 30 loại, trong đó có cả máy bay B52. Các đơn vị bộ binh bảo vệ hành lang đánh 2 500 trận, diệt 16 933 tên, bắt sống 1 196 tên, gọi hàng 10 000 tên.

– Trong suốt 5 920 ngày đêm chiến đấu, các chiến sĩ vận tải và giao liên Trường Sơn đã đưa đón hơn 2 triệu lượt người, vận chuyển vào chiến trường hàng triệu tấn hàng.

– Bộ đội đường Trường Sơn có 77 đơn vị và 44 cán bộ, chiến sĩ được tuyên dương anh hùng. Cán bộ, chiến sĩ các lực lượng được tặng 11 000 huân chương. Ba đơn vị được tuyên dương Anh hùng lần thứ 2. Tập thể bộ đội đường Trường Sơn được Nhà nước tuyên dương đơn vị Anh hùng Lực lượng Vũ trang nhân dân ngày 3-6-1976.

– Trong quá trình chiến đấu, trên tuyến đường Trường Sơn có 19 387 cán bộ, chiến sĩ đã anh dũng hi sinh, có 32 047 đồng chí bị thương.

– Hiện nay, Nhà nước đã xây dựng Nghĩa trang Trường Sơn (tại Quảng Trị). Nghĩa trang này có hơn 10 000 ngôi mộ liệt sĩ – những người đã ngã xuống trên tuyến đường Trường Sơn thời đánh Mỹ.

– Không chỉ có đường Trường Sơn (đường Hồ Chí Minh) trên bộ mà trên biển ta cũng có tuyến đường Hồ Chí Minh ; biết bao con tàu không mang số hiệu (để giữ bí mật) và nhiều chiến sĩ đã dũng cảm vận chuyển lương thực, vũ khí chi viện cho chiến trường miền Nam. Nhiều con tàu bị địch phát hiện đã phải dùng thuốc tự nổ để phá tàu, không để rơi vào tay địch.